

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ
ВОЛИНСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

27 липня 2017 р. № 19

Справа № 14-17

м. Луцьк

Про порушення
законодавства про захист
від недобросовісної конкуренції
та накладення штрафу

Адміністративна колегія Волинського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – адміністративна колегія територіального відділення), розглянувши матеріали справи № 14-17 про порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції товариством з обмеженою відповідальністю «ВМП» () (надалі за текстом – ТзОВ «ВМП», Товариство), та подання сектору досліджень і розслідувань за результатами розгляду справи № 14-17/18 від 27.06.2017 р.,

ВСТАНОВИЛА:

Розпорядженням адміністративної колегії Волинського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – адміністративна колегія) від 05 травня 2017 р. № 14-рк розпочато розгляд справи № 14-17 у зв'язку з наявністю в діях ТзОВ «ВМП» ознак порушення, передбаченого статтею 15-1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.

За результатами збору та аналізу доказів у справі виявлено наступне.

ТзОВ «ВМП» – суб'єкт господарювання, одним з основних видів діяльності якого є виробництво м'ясних продуктів (ковбас та ковбасних виробів) (КВЕД 10.13).

Ринок виробництва ковбас та ковбасних виробів у Волинській області є висококонкурентним. Представлений пропозиціями понад 10 суб'єктів господарювання, виробників такої продукції лише Волинської області.

Листом від 20.11.2013 р. № 2197/1 Товариство повідомило, що підприємство (ковбасний цех) виробляє ковбасні вироби та м'ясопродукти згідно затвердженого асортименту ковбасних виробів. Асортиментний перелік продукції ТзОВ «ВМП», налічує понад 140 позицій, серед яких ковбасний виріб - ковбаса «Мінська», варена, I сорту – ТУ У 15.1-31401373-001-2002.

Законом України № 1782-17 «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки агропромислового комплексу в умовах світової фінансової кризи», який набув чинності 31.12.2009 передбачено введення в дію через 15 днів від дня набрання чинності цього Закону розроблених державних стандартів на м'ясну продукцію: ДСТУ 4427:2005 «Ковбаси сирокочені та сиров'ялені. Загальні технічні умови», ДСТУ 4433:2005 «Ковбаси смажені. Загальні технічні умови», ДСТУ 4435:2005 «Ковбаси напівкочені. Загальні технічні умови», ДСТУ 4436:2005 «Ковбаси варені, сосиски, сардельки, хлібці м'ясні. Загальні технічні умови» і зупинити дію технічних умов, виданих раніше на перераховану вище продукцію.

Відповідно до наказу Державного комітету з питань технічного регулювання та споживчої політики від 30.07.2007 № 170 «Про запровадження перехідного періоду дії нормативних документів» 01.10.2006 року введено в дію національний стандарт України

ДСТУ 4436:2005 «Ковбаси варені, сосиски, сардельки, хлібці м'ясні. Загальні технічні умови» (надалі - ДСТУ 4436:2005), зі зміною № 1 (чинна від 01.04.08).

Основні вимоги до етикетування харчових продуктів визначені статтею 38 Закону України «Про безпечність та якість харчових продуктів», Технічним регламентом щодо правил маркування харчових продуктів, затвердженим Наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28.10.2010 № 487, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11.02.2011 за № 183/18921 (із змінами) (надалі – Технічний регламент), Національним стандартом України ДСТУ 4518:2008 «Продукти харчові. Маркування для споживачів. Загальні правила» (надалі – ДСТУ 4518:2008) та іншими нормативно-правовими актами.

Відповідно до пункту 1 статті 38 Закону України «Про безпечність та якість харчових продуктів» забороняється обіг харчових продуктів, етикетування яких не відповідає цьому Закону та відповідним технічним регламентам.

Згідно з пунктом 5 Технічного регламенту маркування харчових продуктів та способ, яким його виконують, не повинні вводити в оману споживачів стосовно характеристик харчового продукту, зокрема його природи, ідентичності, властивостей, стану, складу, кількості, часових характеристик придатності (зберігання), походження, способу виробництва чи одержання.

ДСТУ 4518:2008 встановлює загальні правила та поняття щодо необхідної інформації про харчові продукти, які треба наносити на споживчу тару. Цей стандарт придатний для використання під час виробництва, зберігання, реалізації, ідентифікації харчових продуктів.

Відповідно до пункту 4.2 ДСТУ 4518:2008 виробник (продавець) зобов'язаний своєчасно надавати споживачу інформацію. Інформація про харчові продукти не повинна вводити в оману споживача, повинна бути чіткою, конкретною, однозначною, забезпечувати споживачу можливість правильного вибору продукту та нести правдиві відомості щодо продукту.

Відповідно до пункту 4.5.1.1 ДСТУ 4518:2008 назву продукту складають, як правило, з декількох слів, вона має бути зрозумілою для споживача, конкретно та правдиво характеризувати продукт, розкривати його природу, походження, давати змогу вирізнити даний продукт від іншого.

Відповідно до державного стандарту України 4518-2008 «Продукти харчові. Маркування для споживачів. Загальні правила» (пункт 4.5.1.6) не дозволено долучати традиційні назви продуктів у назви новорозроблених видів продуктів. До продуктів з традиційними назвами належать продукти з загальновідомими назвами, які виготовляють згідно з уже чинними національними нормативними документами.

За інформацією, отриманою територіальним відділенням листом від 20.11.2013 р. № 2197/1 (вх. № 4171 від 20.11.13 р.) та листом від 24.03.17 р. № 166/1 було встановлено, що ТзОВ «ВМП» з 2013 р. виробляє **ковбасу варену першого сорту «Мінська»** згідно з ТУ У 15. 1-31401373-001-2002. Територіальним відділенням було встановлено, що Товариство не дотримується рецептур, які передбачені державними стандартами ДСТУ ДСТУ 4436:2005, при виробництві вказаного ковбасного виробу, який виготовляється відповідно до технічних умов.

Ковбаса варена першого гатунку «Мінська» відповідно до вимог ДСТУ 4436:2005 «Ковбаси варені, сосиски, сардельки, хлібці м'ясні. Загальні технічні умови» має виготовлятися за державним стандартом або повністю відповідати йому, щоб правомірно використовувати позначення «варена першого гатунку».

Відповідно до пункту 5.2.11 ДСТУ 4436:2005 «Ковбаси варені, сосиски, сардельки, хлібці м'ясні. Загальні технічні умови» (таблиця 5) під час виробництва ковбасних виробів першого сорту потрібно використовувати (в % до загальної маси сировини) наступну сировину, чого не дотримано ТзОВ «ВМП» (Таблиця 1):

Таблиця 1

Сировина	Згідно ДСТУ	Застосовано ТзОВ «ВМП»
М'ясо знежироване*, сало, жир-сирець, субпродукти, сир, вершки, молоко, яйця курячі, олія, не менше ніж	70	53,9
Інші види сировини, не більше ніж , зокрема:	30	40
м'ясо птиці механічного обвалювання	10	15,4*

*з м'ясом курячим обваленим.

Таким чином, склад ковбаси вареної першого сорту «Мінська» виробництва ТзОВ «ВМП» не відповідає вимогам державних стандартів. Водночас, надана Товариством територіальному відділенню рецептура ковбаси вареної першого сорту «Мінська» № 14-12-16 станом на 01.01.17 р. засвідчує іще більші відхилення по складу продукції від обмежень ДСТУ, які заборонено порушувати, а саме: у складі м'яса курячого (птиці) - 28 % (замість 10 %), основної сировини (м'ясо знежироване, сало, жир-сирець, субпродукти, сир, вершки, молоко, яйця курячі, олія) - менше 70 % (58 % - свинини, сала та шкіри свинної). При цьому, назва ковбаси «варена першого гатунку «Мінська» та позначення на етикетках не містять важливого уточнення «з курятини», що зазначено в ТУУ.

Також територіальним відділенням було встановлено невідповідність фізико-хімічних показників ковбаси вареної першого сорту «Мінська» виробництва Товариства державним стандартам: відповідно до ДСТУ 4436:2005 «Ковбаси варені, сосиски, сардельки, хлібці м'ясні. Загальні технічні умови» масова частка білка повинна бути не менше ніж 10 % (тобто 10 % і вище), а у Товариства відповідно до ТУ У 15. 1-31401373-001-2002 - не більше ніж 10 (тобто 10 % і нижче), що за умови нормального відхилення (+_) при здійсненні технологічного процесу у принаймні третині випадків призведе до фактичного складу білків менше 10 %.

Тобто, ТзОВ «ВМП» не в повному обсязі дотримується рецептури, яка передбачена державним стандартом, фактично змінило якість та гатунок ковбаси із назвою «Мінська» з першого сорту (передбачено ДСТУ) на третій сорт.

Слід зазначити, що технічні умови не повинні погіршувати якість продукції, яка має виготовлятися відповідно до вимог державних стандартів, що підтверджується нормами ДСТУ 1.3:2004, «Правила побудови, викладання, оформлення, погодження, прийняття та позначення технічних умов». Так, пунктом 3.2. зазначеного державного стандарту визначено, що технічні умови розробляються ініціативно або на замовлення, якщо:

- немає національних стандартів на розроблювану продукцію;
- потрібно конкретизувати, доповнити або підвищити вимоги чинних стандартів на дану продукцію, розширення асортименту (в таких ТУ мають бути лише вимоги, які відмінні від установлених цими стандартами, не повторюючи вже регламентованих норм та положень).

Отже, виробники повинні випускати ковбасні вироби тільки відповідно до вимог національних стандартів або технічних умов, які приведені у відповідність із вимогами національних стандартів (по ТУ У – з новими рецептурами й новими назвами ковбасних виробів, а також відповідно до показників якості й безпеки ДСТУ).

Тобто, проведенням порівняльним аналіз складу ковбаси вареної першого сорту «Мінська», що виготовляється відповідно до вимог ДСТУ 4436:2005 «Ковбаси варені, сосиски, сардельки, хлібці м'ясні. Загальні технічні умови» та ковбаси вареної першого сорту «Мінська», що виготовляється ТзОВ «ВМП» відповідно до ТУ У 15. 1-31401373-001-2002, встановлено, що при виробництві вищезазначеної ковбаси ТзОВ «ВМП» не дотримано нормативних приписів ДСТУ щодо фізико-хімічних показників та складу сировини і

гатунку, тому інформація вжита у назві (варена першого сорту) та розміщена на споживчій етикетці/упаковці є неправдивою.

Пересічний споживач, при виборі ковбасного виробу звертає увагу на позначення виду і гатунку продукту, яка відома йому раніше, та сподівається отримати продукт, що відповідає споживчим якостям, тобто має певні смакові властивості, які характерні для ковбас певного виду.

Такий спосіб подачі товару дає змогу Товариству створити у споживача враження, що реалізує ковбасний виріб, який виготовлений за державними та міждержавними стандартами, та вплинути на їх наміри стосовно придбання цього товару. Таким чином, у ковбас певного виду та гатунку, незалежно від їх виробника, сформувалась певна позитивна репутація, яка впливає на вибір споживачів. Враховуючи це, ТзОВ «ВМП» прагне завоювати прихильність споживачів всіма можливими засобами та присвоює ковбасам вид із гатунком, що є загальновідомими. Орієнтовано це на асоціації споживача, адже вже давно відомі терміни слугують практично сертифікатом якості для цього.

Згідно з статтею 15¹ Закону України «Про захист економічної конкуренції», поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів цього суб'єкта господарювання.

Згідно письмового пояснення ТзОВ «ВМП» щодо вчинення порушення (лист від 17.05.17 р. № 290/1), наданого на відповідну вимогу голови територіального відділення, Товариством, визнаючи, що є певна невідповідність фізико-хімічних показників ковбаси із назвою «Мінська» його виробництва та не даючи оцінку іншим показникам (зазначеним вище, в т.ч. зі змінами до ДСТУ), не визнається факт вчинення кваліфікованого у даній справі порушення.

В попередні періоди часу адміністративна колегія територіального відділення листом від 26 листопада 2013 року № 191 рекомендувала ТзОВ «ВМП» припинити вказане порушення, однак відповідних заходів фактично не було вжито, хоч про це повідомлялося листом від 27.12.2013 р. № 2412.

Таким чином, матеріалами справи доведено, що дії ТзОВ «ВМП» () з повідомлення в період часу 2013 р. – липень 2017 р. невизначеному колу осіб на етикетках ковбас із назв «Мінська» неправдивої інформації (варена першого гатунку), що можуть вплинути на наміри цих осіб з придбання товарів цього суб'єкта господарювання і призвести до отримання неправомірних переваг у конкуренції перед іншими учасниками ринку, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 15-1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.

За результатами розгляду справи № 14-17 було підготовлено подання з попередніми висновками за результатами розгляду справи про порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції та 29.06.17 р. надіслано відповідачу для надання зауважень та пропозицій до його змісту.

Реагуючи на подання за результатами розгляду справи ТОВ «ВМП» листом від 21.07.17 р. № 453 надано зауваження і пропозиції до кваліфікації порушення та змісту подання, що повторюють письмове пояснення по справі. Зазначені заперечення Товариства не спростовують висновків щодо факту вчинення ним недобросовісної конкуренції, що ґрунтується на матеріалах справи № 14-17. При цьому, Товариство повідомило про припинення виробництва ковбаси «Мінська» та висловило прохання при прийнятті рішення по справі врахувати скрутний фінансовий стан ().

Тобто, в ході проведення розслідування по справі Товариством припинено порушення.

Обсяг доходу (виручки) від реалізації продукції ТзОВ «ВМП» за 2016 рік становить

Відповідно до частини першої статті 21 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» за порушення, передбачене статтею 15-1 цього закону, на суб'єкта господарювання накладається штраф у розмірі до п'яти відсотків від доходу (виручки), що передував року, в якому накладається штраф. Якщо доходу (виручки) немає штраф, передбачений частиною першою цієї статті, накладається у розмірі до десяти тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Рішення про накладення штрафів у розмірах понад чотири тисячі неоподаткованих мінімумів доходів громадян, згідно з частиною шостою статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», приймаються виключно Антимонопольним комітетом України, адміністративною колегією Антимонопольного комітету України на їх засіданнях.

При визначенні розміру штрафу враховані наступні обставини:

- порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції вчинене відповідачем вперше;
- не визнання факту вчинення порушення;
- припинення порушення;
- фінансовий стан відповідача;
- сприяння розгляду справи.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», зі змінами та доповненнями, статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ст. 27 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.01 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 зі змінами та доповненнями, п. 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.94 р. № 5-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України № 169-р від 29.06.98 р.), зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія територіального відділення,

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що дії ТзОВ «ВМП» () з повідомлення в період часу 2013 р. – липень 2017 р. невизначеному колу осіб на етикетках ковбас із назвою «Мінська» неправдивої інформації (варена першого гатунку), що можуть вплинути на наміри цих осіб з придбання товарів цього суб'єкта господарювання і призвести до отримання неправомірних переваг у конкуренції перед іншими учасниками ринку, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 15-1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.

2. Відповідно до частини другої статті 21 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» накласти на ТзОВ «ВМП» () штраф у розмірі 5 000 (п'яти тисяч) гривень за порушення, вказане в п. 1 даного рішення.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до ч.8 ст.56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу (завірену копію платіжного доручення про сплату штрафу з відміткою банківської установи).

Рішення може бути оскаржене до господарського суду Волинської області у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії
В.о.голови відділення

С.А.Луговий